

7/5452

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/3260/4543
Konu : Yazılı soru önergesi

08./01/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 17/11/2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-9402 sayılı yazı,
b) 28/11/2008 tarihli ve 2633/3680 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Süleyman Yağız tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5452 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/50/63
Konu : Yazılı soru önergesi

.../01/2009

Sayın Süleyman YAĞIZ
İstanbul Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5452 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 24/02/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun;

a) "Soruşturma" başlıklı 82. maddesinde;

"Hâkim ve savcıların görevden doğan veya görev sırasında işlenen suçları, sıfat ve görevleri gereğine uymayan tutum ve davranışları nedeniyle, haklarında inceleme ve soruşturma yapılması Adalet Bakanlığının iznine bağlıdır. Adalet Bakanı inceleme ve soruşturmayı, adalet müfettişleri veya hakkında soruşturma yapılacak olandan daha kıdemli hâkim veya savcı eliyle yaptırabilir.

Soruşturma ile görevlendirilen hâkim ve savcılar, adalet müfettişlerinin 101 inci maddedeki yetkilerini haizdirler.";

b) "Soruşturmanın tamamlanması" başlıklı 87. maddesinde;

"Hâkim ve savcılar hakkında tamamlanan soruşturma evrakı Bakanlık Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilir. Bu Genel Müdürlük tarafından yapılacak inceleme sonunda düzenlenecek düşünce yazısı üzerine kovuşturma yapılmasına veya disiplin cezası uygulanmasına gerek olup olmadığı Bakanlıkça takdir edilerek evrak ilgili mercilere tevdi olunur veya işlemiden kaldırılır.";

c) "Kovuşturma kararı ve ilk soruşturma" başlıklı 89. maddesinde;

"Hâkim ve savcılar hakkında görevden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlar nedeniyle kovuşturma yapılması gerekli görüldüğü takdirde evrak, Adalet Bakanlığınca ilgilinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine en yakın ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet savcılığına; Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında görevli hâkim ve savcılar hakkındaki evrak ise Ankara Cumhuriyet Savcılığına gönderilir.

Cumhuriyet savcısı beş gün içinde iddianamesini düzenleyerek evrakı, son soruşturmanın açılmasına veya son soruşturmanın açılmasına yer olmadığına karar verilmek üzere ağır ceza mahkemesine verir.

İddianamenin bir örneği Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince, hakkında kovuşturma yapılana tebliğ olunur. Bu tebliğ üzerine ilgili, Kanunda yazılı süre içinde delil toplanmasını ister veya kabul edilebilir istekte bulunursa bu husus göz önünde tutulur ve gerekirse soruşturma başkan tarafından derinleştirilir.",

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Görüldüğü üzere, hâkim ve Cumhuriyet savcılarının görevden doğan ve görev sırasında işledikleri suçları ile sıfat ve görevleri gereğine uymayan tutum ve davranışları nedeniyle haklarında inceleme ve soruşturma yapılması Bakanlığımızın iznine bağlı bulunmaktadır.

Hâkim ve Cumhuriyet savcısı hakkında tamamlanan soruşturma evrakı Bakanlığımız Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilmekte ve yapılan değerlendirme sonunda düşünce yazısı düzenlenerek kovuşturma yapılmasına veya disiplin cezası uygulanmasına gerek olup olmadığı takdir edilmektedir. Görevden doğan veya görev sırasında işlenen suçlar nedeniyle kovuşturma yapılmasına lüzum görülmesi hâlinde, soruşturma evrakının ilgilinin yargı çevresinin bulunduğu ağır ceza mahkemesine en yakın ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığına gönderilmesini müteakip, Cumhuriyet başsavcısı beş gün içinde iddianame düzenleyerek son soruşturmanın açılmasına veya açılmamasına dair bir karar verilmesini ağır ceza mahkemesinden talep etmektedir. İddianame, ağır ceza mahkemesi tarafından hakkında dava açılan hâkim veya Cumhuriyet savcısına tebliğ edilmesi ve delil toplanmasına ilişkin taleplerin değerlendirilmesi, gerektiğinde soruşturmanın derinleştirilmesi ve re'sen delil toplanması suretiyle işleme tâbi tutulduktan sonra, ilgili hakkında son soruşturmanın açılmasına ya da soruşturma açılmasına yer olmadığına karar verilmektedir. Haklarında son soruşturma açılmasına karar verilenlerden, birinci sınıfa ayrılmış olanlarla ağır ceza mahkemeleri heyetine dâhil bulunan hâkim ve Cumhuriyet savcılarının son soruşturmaları Yargıtayın görevli ceza dairesinde; diğer hâkim ve Cumhuriyet savcılarının son soruşturmaları ise yargı çevresi içinde bulundukları ağır ceza mahkemesinde yapılmaktadır.

Ağır ceza mahkemesinin soruşturmanın açılmasına dair kararlarına karşı itiraz yolu kapalı olup, diğer kararlarına karşı, hakkında soruşturma yapılan kişi ile Cumhuriyet savcısı tarafından itiraz yoluna başvurulması mümkün bulunmaktadır.

II- Kartal adalet daireleri ile hâkimliklerinin denetimi sırasında, soru önergesinde adı geçen hâkim hakkında, adalet müfettişi tarafından denetim yetkisine istinaden düzenlenen soruşturma raporu üzerine, 20/06/2008 tarihli "Olur"la, Kartal 2. Sulh Hukuk Mahkemesine ait 207 adet dosyada, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 381. maddesine aykırı olarak, kararların 28 gün ilâ 180 arasında geç yazılması sebebiyle, kovuşturma yapılması gerekli görüldüğünden, soruşturma evrakının iddianame düzenlenerek Kadıköy Ağır Ceza Mahkemesine verilmesi amacıyla, Hâkimler ve Savcılar Kanununun 89. maddesi gereğince Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine; disiplin yönünden gereğinin tayin ve takdiri için soruşturma evrakının bir suretinin aynı Kanunun 87. maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna tevdiine karar verilmiştir.

Yukarıda da ayrıntısıyla izah edildiği üzere, hâkim ve Cumhuriyet savcılarının, görevden doğan veya görev sırasında işledikleri suçları nedeniyle Adalet Bakanı tarafından kovuşturma yapılmasına izin verilmesi başlı başına dava açılması için yeterli bulunmamaktadır. Bakanlıkça verilen izin üzerine, ilgilinin görev yaptığı yargı çevresinin bulunduğu yer ağır ceza mahkemesine en yakın ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığınca düzenlenen iddianameyi müteakip ağır ceza mahkemesinin son soruşturmanın açılması kararı üzerine kovuşturmaya başlanılmaktadır.

III- Bakanlığımız Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Hâkim ve Cumhuriyet Savcısı Şikâyet Bürosunda bulunan bilgilere göre; 2006, 2007 ve 2008 yıllarında gerekçeli kararı geç yazması sebebiyle 24 hâkim hakkında soruşturma yapılarak Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna sevk edilmiş olup, bunlardan 16 hâkim hakkında açılan kamu davaları devam etmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

IV- Soru ¼nergesinde yer alan diğer hususlarla ilgili olarak, ilgili birimlerle yazışmalar devam etmekte olup, Bakanlığımıza bilgi iletildiğinde ayrıca cevap verilecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali şAHİN
Bakan